

BU KİTAP İÇİN NE DEDİLER?

“Mustafa Acungil, uzun yıllardır sürdürdüğü bilgi teknolojileri danışmanlığının kendisine kazandırdıklarını, konunun uzmanlarının dışında da herkesin anlayabileceği ortak kavramları kullanarak büyük bir pencereden sunuyor. Dijital dönüşümü sadece teknik bir konu olarak değil, bir anda yaşlısı ve gençle hepimizin işini, hayat tarzını, düşünce biçimini değiştirebilecek bir olgu olarak önümüze koyuyor. Bu kitabı okuduktan sonra çaresizce ‘Ben ne yapabilirim ki?’ demek çok da anlamlı değil. Yeni bir çağın başındayız daha ve yeni başlıyoruz.”

Dr. Ahmet Albayrak, Genel Müdür Yardımcısı
- Kuveyt Türk Katılım Bankası

“Şehir efsanesi haline gelmiş kelimelerin ve kavramların içinde baş döndürücü bir hızla değişen hayatlarımız... Yazarıımız ‘Bir dalgaya binmek, pek de kolay bir şey değil. Ama altında kalmaktan çok daha iyi olduğu kesin.’ diyor. Bu kitap bence çalışanların da çalışmayanların da içinde bulunduğumuz dijitalleşme rüzgârını ve getirdiği değişimleri anlaması ve yeni dünyada nasıl konumlanacağına ilişkin düşünmesi için güzel bir başlangıç içeriyor. Dijitalleşme ve çevresindeki konularda temel bilinmesi gerekenlere ve daha fazlasına

ilişkin harika bir kapsam. İçinden geçtiğimiz dalgayla başa çıkmak için birebir...”

Esra Beyzadeođlu, Bilgi Teknolojileri
- Üst Düzey Yönetici

“Dijital dönüşüm, sadece teknolojik bir konu olmanın çok ötesinde hayatları derinden etkiliyor. Kendinizi dijital bir gelecekte nasıl daha iyi konumlayacağınıza ilişkin önemli ipuçlarını bu kitaptan edinebilirsiniz.”

Hakan Çevik, Yönetim Kurulu Başkanı
& CEO, Bilge Adam Bilişim Grubu

“Sevgili Mustafa Acungil, son yıllarda hep beraber peşinden koşmaya başladığımız dijitalleşme, dijital dönüşüm kavramlarını oldukça yalın ve güzel bir dille okuyuculara anlatmış. Hem kurumsal şirketlerde hem de bireysel hayatta okunmasının son derece değer yaratacağını düşündüğüm bir eser olmuş.”

Hüseyin Çağlar, Enerjisa
Perakende Satış Şirketleri Genel Müdürü

“Mustafa Acungil, karmaşık gibi gözükten teknolojik gelişmeleri, oldukça kolay ve anlaşılır bir şekilde özetliyor. İçinde bulunduğumuz dijital dönüşümde arkada kalmak istemeyen ve teknolojinin biçimlendireceği geleceğin dünyasında başarıyla var olmayı hedefleyen herkesin bir solukta okuyacağı bir kitap.”

Kürşat Alparşlan, Tradesoft
- Strateji Danışmanı

“Beynimiz ve biyolojik varlığımız milyonlarca yıl süren inceleklili bir ar-ge sürecinin sonucu. Fakat içinde yaşadığımız

dönem, insanlık tarihinin görmediği hızda bir değişimi yaşadığımız, yakın geleceği bile kestirmekte aciz kaldığımız bir zaman dilimi. Mustafa Acungil, dijitalleşen dünyada karşı karşıya kalacağımız olası gelecek senaryoları için bir rehber değerindeki bu kitapla, günümüzün ve geleceğin dijital dünyasına hepimiz için ışık tutuyor. Gelecekte 'insan' olarak neye dönüşeceğimizi, nasıl bir geleceğe doğru ilerlediğimizi sağlıklı bir biçimde öngörebilmek için bu bilgilerle donanmamızın temel bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum."

Prof. Dr. Sinan Canan, Üsküdar Üniversitesi
İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi & Yazar

"Geleceğe hazırlanırken geleceğin gerekliliklerini esas almalıyız. Dijital oyuncakların pırıltılarıyla gözünüzün kamaşması yerine, yarının dünyasının sizin için ne anlama geleceğini kavramak üzere bu kitabı okuyun."

Ufuk Şamlıoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi
- Bilgi Eğitim Program Koordinatörü

ÖNSÖZ

Ben çocukken, yakın çevrede sadece bizim evde telefon vardı. Santral memuru diye bir görevli olurdu. Santraller analogdu. Görevli memur görüşmek isteyenleri birbirine bağlardı. Şehir dışını arayacağınız zaman, belirli bir saatte görüşmeyi ayarlaması için santrali arayıp talebinizi yazdırmanız gerekirdi. Komşular şehir dışındaki akrabalarını, tanıdıklarını aramak istediklerinde bizim telefon üzerinden santrale yazdırır, sonra da o saatte gelip konuşmalarını yaparlardı.

Televizyonu ilk ne zaman aldığımızı bilmiyorum, ama ilkokul 1'de bile İstiklal Marşı'na kadar o zamanlar tek kanal olan TRT-1'i izlerdim. Akşam sanırım 6-7 gibi başlardı yayın. Gece 12'de İstiklal Marşıyla biterdi. Hafta sonları sabah 10-12 saatleri arasında çocuklar için iki saatlik bir yayın olurdu. Sünnet olduğum gün, sabah yayını acılarımı unutmamda faydalı olmuştu. Bir gazetenin pazarlama şirketinden aldığımız renkli televizyonun eve gelişini de hatırlıyorum.

İnternetin ortaya çıkışını gördüm; cep telefonlarının ortaya çıkışını da...

Şu an bambaşka bir dünyada yaşıyoruz. İki çocuğumun daha küçük olanı için bu yazdıklarım tarih öncesi dönemler gibi.

Büyük bir değişim ve devrimin içinden geçiyoruz. Sadece yaşım itibariyle değil, veri üzerine 2000'den beri sahip olduğum kariyerle de bu devrimi birinci elden yaşıyorum. Ve gözlemlerde bulunuyorum. Okuyorum. Çıkarımlar yapıyorum.

İçinde olduğumuz fırtınalı zamanlarda, büyüklüğü ve sürekliliği yüzünden göremez olduğumuz bu depremin hayatlarımızı nasıl etkilediğini anlamak ve geleceğe doğru daha nelerin olacağına ilişkin bir öngörü edinmek yaşamsal derecede önemli olabilir. Elinizdeki kitapla, kendi hayatınız için bu öngörüü edinmenize biraz yardımcı olabilirsem ne mutlu bana. İyimser bir geleceğe gidiyoruz ama insanlık için iyimser olan bir gelecek bireylerin pek çoğu, hatta çoğunluğu için karamsar olabilir.

Kitap 24 sorudan oluşuyor.

İlk 18 soru kavramlara ilişkin. Her soruda öncelikle hemen herkesin anlayabileceği bir şekilde bir cevap bulabilirsiniz. Büyük bir teknik derinliğe sahip olmanıza gerek yok. Sonra, “Meraklısına Fazlası” başlığıyla, konuya daha fazla ilgi duyan ve/veya daha yakın olanlar için bazı detaylar yönünden biraz daha derine giriyorum. Soruların niteliğine bağlı olarak kimi bölümlerde daha fazla sayıda ve daha uzun “Meraklısına Fazlası” bulabilirsiniz. Sorular belirli bir konu bütünlüğü içinde ele alındığı için sıralı okumanız yararlı olacaktır. Ama “Meraklısına Fazlası” bölümlerinin sadece ilginizi çekenlerini okuyarak da bu bütünlüğü elde edebilirsiniz.

Sonraki 8 soru ise etkilere ilişkin. Kavramları öğrenmemizdeki temel amaç, dijital dönüşümün bize nasıl etki edileceğini düşünüp ona göre tedbirlerimizi almak... Bu ikinci kısımda, farklı konumlardaki insanlara dijital dönüşümün

nasıl etki edebileceğini ele alıyoruz. Kendiniz için ve çevrenizdeki başka insanlar için ne gibi bir geleceğin oluşabileceğini görmek, geleceğe bakışınızı zenginleştirecektir.

Kitabın bitiminde bir de benden size 24 soruyla karşılaşacaksınız. Dijital dönüşümün dünyasıyla başa çıkmaya hazır olup olmadığınızı anlamak için bu sorulara kafa yormanız yararlı olacaktır.

Keyifli okumalar dilerim.

KISIM I: KAVRAMLAR

Kavramlarını bilmediğiniz bir konu, kelimelerini bilmediğiniz bir dil gibidir. Pek çok uzmanlıkta olduğu gibi dijital dönüşüm alanında da bir jargon bulutu var. Bu jargon bulutu, anlamlarını bilmeyenler için bir örtü, aşılması zor bir duvar oluşturmaktadır.

Birinci kısımda bu jargonu çözmenizi sağlamayı hedefliyorum. Böylece karanlık bulutlar aralanacak ve geleceğinize yön verecek olan dijital dönüşümün kavramlarını anlayabileceksiniz.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM NEDİR?

Anlamadığın şeyle başa çıkamazsın!

Dijital dönüşüm nedir diye düşünmeden önce ne olmadığını söyleyelim: Dijital dönüşüm sadece bir insanın, bir programın, bir nesnenin ya da bir firmanın dijital hale gelmesi değildir. Dijital dönüşüm bir devrimdir ve dünyanın tarihsel süreçte yaşadığı bir elin parmağı civarında olan devrimlerden biri sayılacak kadar büyük ölçekli bir oluşumdur.

Size bu devrimi çok farklı açılardan sunmaya çalışacağım. Kitap boyunca pek çok açıdan pek çok detaya gireceğiz ama detaylara dalmadan önce temel kavramları ortaya koyalım.

Dijital dönüşüm, dünyadaki tüm ülkeleri ve tüm insanları etkileyen bir süreçtir. Sadece teknik bir olgu değildir: İnsanların düşünme şekillerini, gündelik alışkanlıklarını, felsefelerini, inançlarını, ilişkilerini, kariyerlerini değiştirir.

Dijitalin kökeninde olan kavram 1 ve 0'dır. Tarih boyunca bilgi çok çeşitli formatlarda tutulduktan sonra bilgisayar teknolojilerinin gelişme sürecinde 1 ve 0'a doğru bir odaklanma oldu. Aslında mantık disiplini kökleri olan bu yaklaşım elektronik alanındaki gelişmelerle birleşince bu devrimin yolu açıldı. Ama yanılmayın, olay bilgisayar dünyasının da elektriğin de çok ötesine geçmiş durumda.

Herhangi bir şeyi 1 ve 0'lar olarak ifade edebildiğimiz anda, o artık dijital olmuştur ve onunla yapabileceğimiz şeyler neredeyse sınırsızlaşır. Artık dijital olarak kolaylıkla kayıt altına alabiliriz onu. Kopyalama maliyeti neredeyse sıfıra inmiştir. Dünyanın öbür ucuna gönderme maliyetimiz de neredeyse sıfırdır.

Kolayca anlayabileceğimiz bir örnek olarak müziği düşünelim.

Diyelim ki 1700'lerde yaşıyorduk. Yüzde 90 civarında bir olasılıkla bir köyde yaşıyor olacaktık. Ve yine benzer olasılıkla işimiz, geçim kaynağımız, uğraşımız çiftçilik olacaktı. Peki köyde yaşayan bir çiftçi olarak müzik dinleyemeyecek miydik? Tabii ki dinleyecektik. Köy odaları ne işe yarar? Müziği ancak ve ancak canlı olarak dinleyebilecektik. Köyümüzde olan müzik enstrümanları ve ses sanatçılarıyla yetinmek zorunda olacaktık. Çünkü çok büyük olasılıkla hayatımız boyunca köyümüzden pek nadir olarak ayrılacaktık ve çoğunlukla da pek uzak olmayan yerlere gidip kısa sürede dönecektik. Savaş, göç gibi olağanüstü dönemler haricinde...

Bir padişah ya da kral bile müziği ancak canlı olarak dinleyebilirdi. Çünkü binlerce yıllık insanlık tarihi boyunca henüz müziği ses formatında kayıt altına alacak bir teknoloji geliştirilmemişti. Neyse ki yazı ve nota sistemleri çok önceleri icat edilmişti de sözler ve besteler insanlar arasında dolaşabiliyordu.

Sonra müziği ses formatında kayıt altına alabilen teknolojiler ve sesi uzak yerlere kablolardan iletebilen teknolojiler gelişti. Ama hâlâ dijital dünyada değildik. Çünkü bu kayıtlar analog olarak yapılıyordu. Saklanmaları, işlenmeleri ve iletilmeleri günümüz şartlarına göre son derece verimsiz gerçekleştiriliyordu.